

Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat migreny zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wybór i opracowanie: Marta Boszczyk

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach. Wydział Informacyjno-Bibliograficzny, 2019 r.

Wydawnictwa zwarte

1. Bogusławski, Stanisław : Bóle głowy. – Wyd. 5. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1972. – 63, [1] s. il. ; 18 cm. – (Zdrowie dla Wszystkich)
2. Boyd, James P. : Przełamać ból / [tł. Bartosz Suliborski]. – Kraków : FM Produkty Dla Stomatologii W. Feć, B. Feć, 2006. – 97, [3] s. : il. kolor. ; 21 cm
3. Bóle głowy : dla lekarzy praktyków / pod red. Antoniego Prusińskiego ; aut. : Teofan Domżał [et al.]. – Bielsko-Biała : Alfa-Medica Press, 1996. – 172 s. : il. ; 21 cm
4. Dietlmeier, Petra : Migrena i bóle głowy / [tł. Aleksandra Kułak]. – Wyd. 1 pol. / red. Bogusław Paradowski, Janusz Pluta, Piotr Bohater. – Wrocław : MedPharm, cop. 2013. – XII, 186 s. : il. ; 22 cm. – (Opieka Farmaceutyczna)
5. Domitrz, Izabela : Migrena . – Warszawa : Medical Education Grupa Wydawnicza, 2018. – 70 stron : ilustracje (w tym kolorowe) ; 22 cm
6. Duckro Paul N., Richardson William D., Marshall Janet E. : Zapanuj nad bólem głowy : wybierz leczenie skuteczne dla Ciebie / przekł. Jolanta Bartosik. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2001. – 206 s. ; 21 cm. – (Psychologia i Zdrowie)
7. Encyklopedia dla pielęgniarek / pod red. Józefa Bogusza ; aut. Ada Anczykova [et al.]. – Wyd. 3 popr. i uzup. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1987. – S. 265-266 : Migrena
8. Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. T. 1, A-K / red. nauk. Teresa Widomska-Czekajska, Jolanta Górajek-Jóźwik ; [aut. Krystyna Bernat et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010. – S. 89 : Ból ; S. 91 : Bóle głowy
9. Encyklopedia dla pielęgniarek i położnych. T. 2, L-R / red. nauk. Teresa Widomska-Czekajska, Jolanta Górajek-Jóźwik ; [aut. Krystyna Bernat et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010. – S. 488 : Migrena
10. Encyklopedia objawów chorobowych / John Apple, Jason Payne-James ; red. Robin Fox [et al. ; przekł. z ang. Dariusz Rossowski, Andrzej Niewiarowski]. – Łódź : Feeria, 2010. – S. 119-122 : Ból głowy (m.in. migrena)
11. Encyklopedia pierwszej pomocy / przekł. [z ang.] Sławomir Janeczek. – Warszawa : Bellona, cop. 2010. – 294 s. : il. (gł. kolor.) ; 24 cm

12. Encyklopedia zdrowia dziecka / pod red. Krystyny Bożkowej ; aut. Maria Borkowska [et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 1994. – S. 159-160 : Migrena
13. Encyklopedia zdrowia. T. 1 / pod red. Witolda S. Gumułki i Wojciecha Rewerskiego ; [aut. Małgorzata Bednarska-Makaruk et al.]. – Wyd. 9. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2001. – S. 1037-1040 : Bóle głowy (Przyczyny, Migrena, Tzw. Migrena szyjna, Ból głowy Hortona, Leczenie, Zapobieganie)
14. Encyklopedyczny słownik psychiatrii / pod red. L[ucjana] Korzeniowskiego i S[tanisława] Pużyńskiego ; [aut. Stanisław Cwynar et al.]. – Wyd. 3 popr. i rozsz. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1986. – S. 282 : Migrena
15. Flatau, Edward : Migrena = La migraine. – Płock : Okręgowa Izba Lekarska, 2018. – [2], VI, 313, [4] strony, [2] karty tablic : ilustracje, errata ; 22 cm
16. Gołębiowska Agata : Jakość życia osób z migreną a poziom wiedzy na temat choroby pacjentów i pielęgniarek : praca doktorska / promotor Wojciech Kułak ; Uniwersytet Medyczny Wydział Nauk o Zdrowiu w Białymstoku. – Białystok : UM, 2013, 178 k. : il., tab. – Bibliogr. 144 poz., sum. + 2 dyski optyczne (CD-ROM)
17. Herman, Eufemiusz : Diagnostyka chorób układu nerwowego / [przedm. Wiktor Stein]. – Wyd. 5 popr. i uzup. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1982. – S. 572-573 : Migrena
18. Hertzka, Gottfried, Strehlow Wighard : Bóle głowy, migrena i inne bolesne dolegliwości / tłumaczenie Jacek Jurczyński. – Kraków : Wydawnictwo AA, © copyright 2018. – 80 stron : ilustracje kolorowe ; 21 cm
19. Herzberg, Eileen : Migrena : [praktyczny przewodnik po naturalnych, bezpiecznych i skutecznych metodach leczenia] / przekł. Marek Zwierzyński. – Poznań : Zysk i S-ka Wydawnictwo, cop. 1995. – 156, [1] s. : il. ; 20 cm. – (Medycyna Naturalna)
20. Huber Andreas, Karasek-Kreutzinger Barbara, Jobin-Howald Ursula : Kompendium pielęgniarstwa; z języka niemieckiego tłumaczył Józef F. Schier. – Wyd. 1, 5 dodr. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015. – (Kompendia Współczesnej Medycyny). – S. 46-51 : Bóle, pielęgnowanie chorego
Uwagi ogólne, Rozpoznawanie bólu, Wspierające postępowanie pielęgnacyjne u chorych z bólem, Leczenie bólu.
21. Jakimowicz, Władysław : Neurologia kliniczna w zarysie : podręcznik dla studentów medycyny. – Wydanie 3 zmienione i uzupełnione. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1987. – S. 386-392 : Migrena i bóle głowy
22. Kowalewska, Marta : Ból u dorosłych. W: Diagnozy i interwencje pielęgniarские / redakcja naukowa Maria Kózka, Lucyna Płaszewska-Żywko. – Wyd. 1, 3 dodr. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015. – S. 213-217
Definicja. Cechy charakteryzujące. Czynniki etiologiczne, czynniki ryzyka. Kryteria rozpoznawania.

23. Kozubski, Wojciech : Migrena. – Gdańsk : Wydawnictwo AsteriaMed, 2018. – 52 strony : ilustracje ; 21 cm. – (Ekspert Odpowiada na Pytania Lekarzy Praktyków)
24. Kozubski, Wojciech : Rizatryptan w leczeniu napadów migreny. – Gdańsk : Via Medica, 2011. – 35 stron : ilustracje ; 22 cm. – (Biblioteka Czasopisma Edukacyjnego Polski Przegląd Neurologiczny ; 1)
25. Langerwisch, Bernd : Bóle głowy i migrena : naturalne metody autoterapii / tł. z jęz. niem. Bronisław Migdalski. – Warszawa : Wydawnictwo J&BF, cop. 1997. – 135, [1] s. : il., wykr. ; 21 cm
26. Leibold, Gerhard, Scheiner Hans-Christoph : Migrena i zaburzenia snu : naturalne metody leczenia. – Warszawa : Świat Książki, 1995. – 132, [1] s. ; 22 cm
27. Leksykon psychiatrii / pod red. Stanisława Pużyńskiego ; aut. Henryk Andrzej Axer [et al.]. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1993. – S. 271 : Migrena
28. Loisy Claude, Beorchia Sylvain, Lamousse Catherine : Migrena / tł. Grzegorz Przewłocki. – Warszawa : "W. A. B.", 1992. – 217 s. : il. ; 20 cm. – (Porada bez Wizyty)
29. Mała encyklopedia medycyny. T. 2 , H-O / Stanisław Bogusławski [et al.]. – Wyd. 3 uzup. – Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1987. – S. 673-674 : Migrena
30. Magee, Elanie : Co jeść przy bólach głowy i migrenie? / z ang. przeł. Marta Umińska. – Warszawa : Klub dla Ciebie, cop. 2006. – 144 s. ; 20 cm
31. Medycyna ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych / red. nauk. Andrzej Zawadzki ; [aut. Andrzej Basiński et al.]. – Wyd. 1 (dodruk) – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2008. – S. 201-202 : Bóle głowy. Migrenowe bóle głowy
32. Medycyna rodzinna : repetytorium / red. nauk. J. Bożydar Latkowski, Witold Lukas ; aut. Maciej Godycki-Ćwirko [et al.]. – Wyd. 1, 3 dodr. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015. – S. 249-250 : Migrena
33. Meyer, John Sterling : Deficyty poznawcze podczas migreny i klasterowych bólów głowy spowodowane przez dysfunkcję neuroprzekaźnika mózgowego 5 HT Neuropsychologia medyczna. T. 1 / red. nauk. Carol L. Armstrong, Lisa Morrow ; red. nauk. wyd. pol. Michał Harciarek ; tł. z jęz. ang. Barbara Mroziak. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014. – S. 199-209
34. Neurologia kliniczna / pod red. Ignacego Walda i Anny Członkowskiej ; [współaut. Jerzy Bidziński et al.]. – Wyd. 3 zm. i uzup. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1987. – S. 497-509 : Bóle głowy
Etiopatogeneza i podział bólów głowy. Bóle głowy samoistne - migrena. Objawy kliniczne. Badania pracowniane. Przebieg i rokowanie. Rozpoznanie. Leczenie. Karotydynia. Ból głowy mieszany. Migrena szyjna.

35. Noskowicz-Bieronowa, Helena : Migrena / konsultacja tekstu Piotr Czapiński. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2006. – 87, [1] s. ; 21 cm. – (Lekarz Radzi)
36. Noskowicz-Bieronowa, Helena : Przechytrzyć migrenę. – Kraków : Emilia, 1999. – 97, [4] s. ; 21 cm
37. Obmiński, Piotr : Migrena stop! : 102 skuteczne sposoby na ból głowy!. – Wyd. 2. – Gliwice : Internetowe Wydawnictwo "Złote Myśli", cop. 2007. – 70 s. : il. ; 21 cm
38. Ostre bóle głowy / pod red. Antoniego Prusińskiego ; [aut.] Jerzy Brzeziński [et al.]. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1990. – 173, [3] s. : rys. ; 21 cm
39. Podręczna encyklopedia zdrowia : dolegliwości i objawy, choroby, badania i leczenie, jak sobie pomóc / Verena Corazza [i 7 pozostałych] ; przekład z języka niemieckiego Joanna Gilewicz [i 5 innych]. – Wydanie poprawione, poszerzone, zaktualnione. – Poznań : Zysk i S-ka Wydawnictwo, [copyright 2011]. – S. 400-401 : Bóle głowy ; S. 401-402 : Migrena
40. Prusiński, Antoni : Migrena. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1982. – 226, [1] s. : 1 rys. ; 20 cm. – Bibliogr. przy rozdz.
41. Prusiński, Antoni : Migrena : klinika, diagnostyka, leczenie. – Warszawa : AMM Studio, 1999. – 68 s. : il. ; 21 cm
42. Prusiński, Antoni : Podstawy neurologii klinicznej : podręcznik dla studentów. – Wydanie 4 poprawione i uzupełnione. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1983. – S. 280-289 : Bóle głowy samoistne (m.in. migrena)
Obraz kliniczny. Etiopatogeneza. Rozpoznanie. Leczenie. Zestawienie ważniejszych leków stosowanych w zapobiegawczym leczeniu migreny.
43. Prusiński, Antoni : Poradnik dla chorych na migrenę. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1983. – 86, [1] s. ; 17 cm. – (Zdrowie dla Wszystkich)
44. Prusiński, Antoni : Poradnik dla chorych na migrenę. – Wyd. 2 popr. i uzup. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1986. – 79 s. : ; 17 cm. – (Zdrowie Dla Wszystkich)
45. Psychiatria dzieci i młodzieży / redakcja naukowa Irena Namysłowska ; autorzy Wanda Badura-Madej [i 22 pozostałych]. – Wydanie 2 rozszerzone i uaktualnione. – 4 dodruk. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016. – S. 453-454 : Migrena i inne bóle głowy
46. Psychiatria dzieci i młodzieży / pod redakcją Ireny Namysłowskiej ; aut. Wanda Badura-Madej [et al.]. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2004. – S. 389-390 : Migrena i inne bóle głowy
47. Raymond, Joan : Migrena / przeł. Mariusz Trojański. – Poznań : Dom Wydawniczy „Rebis”, 2004. – 234, [1] s. : rys., tab. ; 21 cm. – (Dbam o Zdrowie : zdrowie, dieta, styl

życia)

48. Retinger-Grzesiułowa, Małgorzata : Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne : podręcznik dla pielęgniarek. – Wyd. 5. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1988. – S. 112-113 : Bóle głowy. Migrena
49. Roselló Ramon, Landázuri Pepe : Naturalne metody leczenia bólu głowy : jak wyleczyć migrenę, unikając efektów ubocznych / [tł. Quendi Language Services, Dominika Urbańska]. – Poznań : Wydawnictwo Publicat, cop. 2010. – 166 s. : il. ; 21 cm
50. Sacks, Oliver, Bieroń Tomasz : Migrena. – Poznań : Zys i S-ka Wydawnictwo, cop. 2012 . – 488, [1] s. : il. ; 22 cm
51. Seefelder, Frank : Bóle głowy i migreny : kompleksowa samodzielna terapia / tł. z jęz. niem. Julian Brudzewski. – Katowice : Wydawnictwo Kos, cop. 2012. – 209 s. : il. ; 21 cm. – (Podręcznik chińskiego samoleczenia / Frank Seefelder ; t. 5)
52. Shahrokh Narriman C., Hales Robert E. : Amerykański słownik psychiatryczny / [tł. z jęz. ang.: Magdalena Grzesiak et al.]. – Wyd. 1 pol. / red. Bartosz Łoza, Andrzej Cześnikiewicz . – Wrocław : Elsevier Urban & Partner, 2009. – S. 92 : Migrena
53. Sharp, Michele : Żywnienie w migrenowych bólach głowy / z jęz. ang. tł. Jerzy Wiśniewski. – Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2005. – 200, [1] s. ; 15x21 cm
54. Solomon Glen D., Lee Te Gyu, Solomon. Cyntia S. : Migrena : poradnik klinicysty. – Wyd. II. – Gdańsk : Via Medica, 2003. – V, 66 stron ; 19 cm
55. Spencer, Tara : Dieta przeciwmigrenowa : jadłospisy i przepisy na dania pomocne w łagodzeniu migrenowych bólów głowy / przełożyła Barbara Kocowska. – Wrocław : Wydawnictwo Bukowy Las, copyright 2019. – 251, [5] stron : ilustracje kolorowe ; 24 cm . – (Zdrowie)
56. Spierings, Egilius L. H. : Migrena : praktyczny poradnik / [przedmowa Martina A.Samuelsa]. – Gdańsk : „Via Medica”, 2006. – 105,1 s. : fot., rys., tab. ; 24 cm
57. Stępień, Adam : Bóle głowy. Migrena. W: Kompendium leczenia bólu / pod redakcją Małgorzaty Malec-Milewskiej i Jarosława Woronia ; [aut. Krzysztof Bryniarski et al.]. – Wydanie 2. – Warszawa : Medical Education, 2013. – S. 109-121
58. Stępień, Adam : Migrena i jej postaci kliniczne. – Poznań : Termedia Wydawnictwa Medyczne, 2009. – 143 s. : il. kolor. ; 21 cm
59. Strackharn, Klaus : Leczenie bólów migrenowych : metoda Klaus Strackharna / [tł. Urszula Ososko]. – Wyd. 2. – Wrocław : Wydawnictwo ASTRUM, [ca 2013]. – 137, [1] s. : il. ; 21 cm. – (Zdrowie-Astrum)

60. Stromfeld Jan, Weil Anita : Jak się uwolnić od bólu głowy : naturalne metody / z ang. przeł. Dorota Poradowska. – Warszawa : Klub dla Ciebie, 2006. – 191 s. : il. ; 21 cm
61. Taylor, Robert B. : Ból głowy. W: Podręcznik medycyny rodzinnej / [red.] John W. Saultz ; [współaut. Jonathan Adams et al.] ; red. nauk. wyd. pol. Jerzy Barycki ; [przekł. z jęz. ang. Monika Dudzisz-Śledź et al.]. – Lublin : Czelej, 2005. – S. 223-231 : Ból głowy
62. Treben, Maria : Bóle głowy i migrena : kuracje ziołowe / przełożyła Edyta Panek. – Kraków : Wydawnictwo Esprit, 2018. – 203, [2] strony : ilustracje ; 20 cm. – (Biblioteka Apteki Pana Boga)
63. Wilkinson, Marcia, MacGregor Anne : Migrena i inne bóle głowy / [tł.: Andrzej Ochwat]. – Warszawa : Wiedza i Życie, 2000. – 96 s. : il. ; 22 cm. – (Poradnik Medyczny)
64. Witkowski Regine, Prokop Otto : Leksykon chorób dziedzicznych i wad rozwojowych /; [tł. [z niem.] Ludwik Garmada, Bożena Grzegorek, Edeltrauta Janik]. – Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1982. – S. 343-344 : Migrena samoistna
65. Zifko Udo, Zifko Irene : Migrena : jak zwalczyć ból / [tł.: Marcin Dąbrówka]. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza „Interspar”, 2008. – 93 s. ; 21 cm. – (Bez Recepty)
66. Żołnowski, Zenobiusz : Bóle głowy i migrena. – Warszawa : Omega-Praxis, 1997. – 28 s. ; 21 cm

Wydawnictwa ciągłe

67. Akceptacja choroby i strategie radzenia sobie z bólem jako istotne komponenty oceny jakości życia zależnej od stanu zdrowia u chorych z migreną. Doniesienie wstępne / Hanna Rolka Elżbieta Krajewska-Kułak, Wojciech Kułak, Wiesław Drozdowski, Agata Gołębiowska, Dorota Kondzior. W: Problemy Pielęgniarstwa. – T. 17 (2009), nr (3), s. 178-183. – Il. – Bibliogr. 14 poz.
68. Bigal Marceli E., Lipton Richard B. : Ból głowy typu napięciowego - klasyfikacja i rozpoznawanie. W: Medycyna po Dyplomie. – 2006, nr 9, s. 174-184
69. Boćkowski Leszek, Sendrowski Krzysztof, Śmigielska-Kuzia Joanna : Doraźne leczenie napadów migrenowych i stanu migrenowego u dzieci i młodzieży. W: Neurologia Dziecięca. T. 20, nr 41 (2011), s 81-87. - Tab. – Bibliogr. 43 poz.
 Streszczenie polskie: Na leczenie farmakologiczne migreny składa się postępowanie doraźne i zapobiegawcze. Celem leczenia doraźnego w migrenie u dzieci i młodzieży powinna być szybka odpowiedź przy minimalnych działaniach niepożądanych. Obecnie dysponujemy nielicznymi badaniami dotyczącymi populacji wieku rozwojowego, a wytyczne wskazują na leki z dwóch grup: niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ) i tryptany. Lekami pierwszego rzutu są ibuprofen lub paracetamol, które są skuteczne, jeśli są stosowane w odpowiednich dawkach na początku napadu migrenowego. Jeśli NLPZ nie przynoszą poprawy, zalecane jest podanie tryptanów. Nie zaleca się stosowania preparatów alkaloidów sporyszu u dzieci i młodzieży. Brakuje dotąd standardów postępowania w stanie migrenowym u dzieci, należy rozważać zastosowanie steroidów, leków przeciwwymiotnych, neuroleptyków, dihydroergotaminy dożylnie i innych terapii.

70. Błaszczuk, Barbara : Migrena - cierpienie kobiet. W: Pielęgniarka i Położna. – T. 35 (1993), nr (10), s. 25-26
71. Ból głowy migrena czy napięciowy ból głowy / Bartłomiej Kulesza, Cezary Grochowski, Katarzyna Świtka, Jacek Kulesza Jacek. W: Gabinet Prywatny. – T. 23, nr 1 (2016), s. 52-55. – Bibliogr. 12 poz.
Streszczenie polskie: Bóle głowy to jedna z najczęstszych przyczyn konsultacji u lekarza rodzinnego oraz neurologa. Częste i nawracające bóle głowy dotyczą nawet co piątej osoby dorosłej, z czego migrena i napięciowe bóle głowy stanowią ogromną większość. Objawem łączącym te dwie choroby są napady bólów głowy. Leczenie jest trudne i często mało skuteczne. Poza leczeniem farmakologicznym istnieją również metody nefarmakologiczne.
72. Chmielewski, Bartosz : Wpływ terapii manualnej na zmniejszanie dolegliwości bólowych u chorych z migreną = The manual therapy influence on the reduction of migraine pain. W: Rehabilitacja Medyczna. – T. 15, nr 4 (2011), s. 29-34
73. Cudzik J. : Przykra dolegliwość. W: Pielęgniarka i Położna. – T. 41 (1999), nr (1), s. 10-11
74. Davenport, Richard : Diagnostyka ostrych bólów głowy. W: Medycyna po Dyplomie. – 2005, nr 12, s. 67-75
75. David W. Dodick, David W. : Przewlekły codzienny ból głowy. W: Medycyna po Dyplomie. – 2006, nr 7, s. 108-115
76. Dodick David W., Gargus Jay J. : Nowa aura migreny. W: Świat Nauki. – 2008, nr 9, s. 34-41
77. Domżał, Teofan M. : Ból głowy - diagnostyka i leczenie. W: Świat Medycyny i Farmacji. – 2004, nr (8/9), s. 52-55. – Il., tab.
78. Domżał Teofan M. : Czy migrena jest pierwotnym bólem głowy?. W: Ból. – T. 7, nr 4 (2006), s. 25-28. – Bibliogr. [23] poz.
Streszczenie polskie: Migrena zaliczana jest do pierwotnych bólów głowy i wymieniana w klasyfikacji na pierwszym miejscu. Wiedza na temat tej choroby w ostatnich latach znacznie się poszerzyła i w świetle wielu stwierdzonych faktów, pozycja w tej klasyfikacji wydaje się dyskusyjna. Ból jest głównym objawem tylko w czasie napadu i ale nie jest objawem jedynym. Są napady migreny bez bólu, ograniczone do aury lub objawiające się zawrotami głowy albo bólem brzucha. Migrena jest chorobą genetyczną uwarunkowaną, dającą wiele objawów w okresie międzynaпадowym bezbólowym. Są to zarówno objawy kliniczne, jak i wykrywalne w badaniach laboratoryjnych w postaci zaburzeń automomicznych, hormonalnych, biochemicznych, elektrofizjologicznych i w mózgowym przepływie krwi z morfologicznymi skutkami. Patomechanizm bólu w migrenie zapoczątkowany sygnałem w ośrodkowym układzie nerwowym powoduje obwodowe rozszerzenie naczyń i powstania bólu receptorowego na obwodzie, a receptorowy jest bólem objawowym. Współczesne badania uzasadniają pogląd, że ból w migrenie jest tylko objawem choroby, a nie chorobą ani też pierwotnym bólem głowy.
79. Kochanowski, Jan : Zapobiegawcze leczenie migreny. W: Neurologia i Neurochiria Polska. – 1999, nr [33] supl. 6: Ogólnopolska konferencja "Postępy w neurologii klinicznej", s. 75-80. – Bibliogr. 18 poz.
Ogólnopolska konferencja pt. Postępy w neurologii klinicznej Łódź 10-12.09.1998 r.

80. Krajnik-Gwóźdź Anna, Kmieć Tomasz : Bóle głowy - diagnostyka i leczenie. W: Klinika Pediatria. – T. 15, nr 5 (2007), s. 5126-5131. – Bibliogr. 11 poz.
11 Szkoła Pediatrii Warszawa 28-30.09. 2007 r.
Streszczenie polskie: Diagnostyka i leczenie bólów głowy mogą być trudnym problemem u dzieci. Ten artykuł zawiera informacje o aktualnej klasyfikacji bólów głowy, przytacza szczegółowy opis kliniczny, próby wyjaśnienia patofizjologii i terapeutyczne sugestie. Leczenie bólów głowy jest integralne i składa się z farmakoterapii, doraźnej i profilaktycznej, interwencji psychologicznej, zmiany codziennego trybu życia.
81. Kulesza Bartłomiej, Grochowski Cezary, Świtka Katarzyna, Kulesza Jacek : Ból głowy migrena czy napięciowy ból głowy. W: Lekarz Polski. – T. 26, nr 2 (2016), s. 32-35. – Bibliogr. 12 poz.
Streszczenie polskie: Bóle głowy to jedna z najczęstszych przyczyn konsultacji u lekarza rodzinnego oraz neurologa. Częste i nawracające bóle głowy dotyczą nawet co piątej osoby dorosłej, z czego migrena i napięciowe bóle głowy stanowią ogromną większość. Objawem łączącym te dwie choroby są napady bólów głowy. Leczenie jest trudne i często mało skuteczne. Poza leczeniem farmakologicznym istnieją również metody niefarmakologiczne.
82. Łukasik Maria, Owecki Michał K., Kozubski Wojciech : Leczenie doraźne i profilaktyka napadów migreny. W: Neuropsychiatria i Neuropsychologia. – T. 7, nr 1 (2012), 7-18. – Tab. – Bibliogr. 91 poz.
Streszczenie polskie: Migrena jest jednym z częściej występujących idiopatycznych bólów głowy. Napady migreny z uwagi na dużą intensywność bólu oraz wegetatywne objawy towarzyszące znacznie ograniczają sprawność psychofizyczną i mogą się stać powodem krótkotrwałej niezdolności do pracy. Leczenie farmakologiczne migreny obejmuje postępowanie doraźne mające na celu przerwanie napadu oraz leczenie profilaktyczne. Celem leczenia doraźnego jest jak najszybsze uwolnienie chorego od bólu, zmniejszenie liczby i nasilenia towarzyszących objawów autonomicznych (jak nudności, wymioty, światłowstręt) oraz przywrócenie funkcji społecznej. W leczeniu napadu migreny stosuje się leki niespecyficzne (acetaminofen, aspirynę, niesteroidowe leki przeciwzapalne i złożone leki przeciwbólowe) oraz specyficzne (tryptany, ergotaminę). Skuteczne leczenie napadu jest uwarunkowane jak najszybszym zastosowaniem odpowiedniego leku w efektywnej dawce. Nowoczesne podejście do leczenia doraźnego polega na stosowaniu tryptanów, co wiąże się z rzadszymi nawrotami bólu, mniejszą liczbą przyjmowanych leków nieswoistych i rzadszym występowaniem działań niepożądanych. Wiele osób jednak wymaga zastosowania leczenia profilaktycznego, którego celem jest zmniejszenie częstości występowania napadów i nasilenia objawów, uzyskanie lepszej odpowiedzi na leczenie doraźne oraz poprawa jakości życia. Obecnie w leczeniu profilaktycznym migreny stosuje się α -adrenolityki, leki przeciwpadaczkowe, przeciwdepresyjne oraz leki z grupy antagonistów kanału wapniowego. W pracy omówiono również leczenie migreny w stanach szczególnych, jakimi są okres okołomiesiączkowy, a także czas ciąży i karmienia.
83. Markiewicz, Henryk : Bóle głowy i migreny. W: Homeopatia Polska. – T. 18, nr 1 (2008), s. 3-13. – Il. – Bibliogr. 19 poz.
Streszczenie polskie: Artykuł poniższy przedstawia podstawowe leki homeopatyczne przydatne w terapii bólów głowy i migren, a także homeopatyczne środki odgrywające znaczącą rolę w leczeniu tych dolegliwości, stosowane same lub w połączeniu z innymi metodami leczniczymi. Opisane tu zostały leki na wszelkie bóle głowy: zarówno typu napięciowego czy migrenowego jak i klastrowe. Zarówno na bóle samoistne, stanowiące 80 proc. wszystkich tego typu dolegliwości, nie niosące zagrożenia dla zdrowia lub życia, choć utrudniające niewątpliwie normalne funkcjonowanie, jak i na występujące w pozostałych 20 proc. przypadków bóle objawowe, które sygnalizują inną chorobę. Na uporczywe bóle głowy, na bóle towarzyszące zapaleniu zatok, nadciśnieniu tętniczemu, dyskopatii odcinka szyjnego kręgosłupa lub też najpoważniejszym schorzeniom: guzom mózgu czy tętniakom.
84. Mendel, Tadeusz : Migrena - obecny stan wiedzy. W: Medycyna Rodzinna. – T. 7, nr 2 (2004), s. 50-54. – Bibliogr. 21 poz.

85. Mendel Tadeusz : Migrenowe bóle głowy - diagnostyka i leczenie. W: Standardy Medyczne. – T. 2, nr 5 (2005), s. 1835-1839. – Bibliogr. 18 poz.
Streszczenie polskie: W ostatnich 15 latach dokonał się wielki naukowy i kliniczny postęp w leczeniu bólów głowy. Wprowadzono wiele nowych leków i nowych metod leczenia. Pomimo postępu, nadal w przypadkach indywidualnego pacjenta leczenie migreny jest trudne. W napadzie migrenowego bólu głowy dochodzi do kaskady różnych objawów neurologicznych, ze strony przewodu pokarmowego i objawów autonomicznych. W artykule przedstawione są propozycje diagnostyki i leczenia migrenowych bólów głowy.
86. Mendel Tadeusz : Nowoczesne leczenie migreny. W: Nowa Klinika. – T. 14, nr 5-6 (2007), s. 588-592. – Bibliogr. 30 poz.
Streszczenie polskie: W artykule przedstawiono aktualny stan wiedzy na temat leczenia migreny. Leczenie migreny powinno być kompleksowe, obejmując leczenie napadów i zachowawcze. Migrenowe bóle głowy przysparzają kłopotów zarówno lekarzowi jak i pacjentom, pozostając ciągłym wyzwaniem zarówno dla jednych jak i drugich.
87. Mendel Tadeusz, Członkowska Anna : Leczenie migreny. W: Farmakoterapia w Psychiatrii i Neurologii. – 1997, nr (4), s. 55-63. – Tab. – Bibliogr. 42 poz.
Streszczenie polskie: Autorzy podjęli próbę przedstawienia aktualnego stanu wiedzy na temat migreny, jej zapobiegania i leczenia. Leczenie migreny powinno być kompleksowe, obejmując zarówno leczenie napadów, zachowawcze (profilaktyczne), jak i niefarmakologiczne. Nadal pozostaje ono wyzwaniem zarówno dla lekarzy jak i pacjentów.
88. Mendel Tadeusz, Członkowska Anna : Migrena. W: Nowa Klinika. – T. 4, nr 12 (1997), s. 635-639. – Bibliogr. 31 poz.
Streszczenie polskie: Autorzy podjęli próbę przedstawienia aktualnego stanu wiedzy na temat migreny, jej patogenezy, zapobiegania i leczenia. Obecnie najbardziej uznanymi teoriami wystąpienia napadu bólowego w migrenie są: teoria naczyniowa, neurogenna i biochemiczna, uzupełnione teorią immunologiczną, płytkową. W migrenie dochodzi do zaburzeń czynnościowych zarówno w ośrodkach mózgowych, jak i nerwowych elementach obwodowych, naczyniach, a także na poziomie molekularnym. Wykorzystywane są najnowsze techniki diagnostyczne, a koncepcje patogenetyczne migreny powstają dzięki współpracy z neuroimmunologią, neurochemią, neurofizjologią, neurofarmakologią i innymi. Leczenie migreny powinno być kompleksowe, obejmując zarówno leczenie napadów, zachowawcze (profilaktyczne), jak i niefarmakologiczne. Nadal pozostaje ono wyzwaniem zarówno dla lekarzy jak i pacjentów.
89. Mendel Tadeusz, Członkowska Anna : Najczęstsze przyczyny bólów głowy - postępowanie. W: Nowa Klinika. – T. 8, nr 7-8 (2001), s. 743-748. – Bibliogr. 30 poz.
Streszczenie polskie: Autorzy przedstawiają aktualny stan wiedzy na temat najczęściej występujących bólów głowy. Prezentowane są objawy kliniczne i sposób postępowania w bólach głowy.
90. Migrena : organ Polskiego Towarzystwa Bólu Głowy : [kwartalnik] / redaktor Antoni Prusiński. – Łódź : Polskie Towarzystwo Bólu Głowy, 1999-2009
91. Migrena a ból głowy towarzyszący zaburzeniom funkcji układu stomatognatycznego / Baron Stefan, Aleksandra Nitetecka-Buchta, Magdalena Kuza, Tomasz Kokot. W: e-Dentico. – 2008, nr (2), s. 20-28. – Il., tab. – Bibliogr. 6 poz.
Streszczenie polskie: Autorzy poniższej publikacji przedstawili rys historyczny badań nad migreną. Praca ma charakter poglądowy i przedstawia w zarysie rozwój wiedzy na temat bólów głowy, porównano objawy pacjentów cierpiących na dysfunkcję układu ruchowego narządu żucia z objawami rozpoznanej migreny. Istnienie wielu objawów charakterystycznych dla migreny u pacjentów z dysfunkcją układu ruchowego narządu żucia skłania zarówno lekarzy stomatologów, jak i inne pokrewne specjalności do pogłębiania

wiedzy na temat przyczyn bólów głowy.

92. Migrena News : [kwartalnik]. – Warszawa : Medical Education, 2018-.
93. Miller Sarah, Matharu Mannit S. : Migrena - choroba zbyt rzadko rozpoznawana i niedostatecznie leczona : kryteria diagnostyczne, leczenie, wskazania do konsultacji = Migraine is underdiagnosed and undertreated / tłumaczył Marcin Pustkowski. W: Medycyna Praktyczna. Psychiatria. – T. 52 , nr 5 (2016), s. 27-37
94. Narkolepsja a migrena / Wojciech Nowak, Przemysław Nowak, Elżbieta Nowak, Sławomir Szmatoła. W: Studia Medyczne Akademii Świętokrzyskiej. – 2007. – T. 3 (2006), strony 9-62
Wersja elektroniczna:
http://www.ujk.edu.pl/studiamedyczne/doc/SM_tom_3/Narkolepsja%20a%20migrena.pdf
95. Noonan, David : Ból mózgu. W: Świat Nauki. – 2016, nr 1, s. 20-21
96. Nowak, Przemysław : EEG w migrenie. W: Studia Medyczne Akademii Świętokrzyskiej. – T. 2 (2004), strony 233-239
Wersja elektroniczna:
http://www.ujk.edu.pl/studiamedyczne/doc/SM_tom_2/EEG%20w%20migrenie.pdf
97. Nowakowski Tomasz, Jagustyn Piotr, Maksymiuk Grzegorz : Migrena - implikacje patofizjologiczno-terapeutyczne. W: Polski Przegląd Medycyny Lotniczej. – T. 13, nr 1 (2007), s. 85-94. – Bibliogr. 39 poz.
Streszczenie polskie: Migrena, według klasyfikacji bólów głowy, zaliczana jest do pierwotnych bólów głowy, czyli bólów głowy o nieznanej przyczynie i mechanizmie powstawania. W poniższym artykule przedstawiono aktualny stan wiedzy na temat patofizjologii migreny i związane z tym implikacje terapeutyczne oraz perspektywy dalszych badań.
98. Nowotny, Urszula : Migrena oraz inne bóle głowy. W: Homeopatia Polska. – T. 18, nr 1 (2008), s. 14-18. – II.
Streszczenie polskie: Ból głowy, szczególnie migrenowy, to jedna z najczęstszych dolegliwości, która według Światowej Organizacji Zdrowia w sposób istotny wpływa na jakość życia człowieka i powoduje znaczące ograniczenia w jego funkcjonowaniu biologicznym i społecznym. Nie znamy do końca mechanizmu powstawania tej choroby, ale niewątpliwie jest on bardzo skomplikowany. Leczenie nie bywa w pełni skuteczne. Nadużywanie przez pacjentów leków przeciwbólowych prowadzi do niekorzystnej transformacji tej jednostki chorobowej. Leczenie homeopatyczne stanowi cenne uzupełnienie metod alopaticznych, a w wielu wypadkach wystarcza samo, aby opanować problem, a pamiętać trzeba, że nie wiąże się z nim ryzyko wywołania objawów niepożądanych.
99. Padaczka a migrena / Stanisław Nowak, Barbara Błaszczuk, Wojciech Nowak, Elżbieta Nowak, Przemysław Nowak, Sławomir Szmatoła. W: Studia Medyczne Akademii Świętokrzyskiej. – T. 3 (2006), strony 63-67
Wersja elektroniczna:
http://www.ujk.edu.pl/studiamedyczne/doc/SM_tom_3/Padaczka%20a%20migrena.pdf
100. Paine, Rainer : Migrena z aurą wywołana malformacją tętniczo-żylną = Teaching case : arteriovenous malformation induced migraine with aura / tłumaczył Marek Bodzioch. W:

101. Prusiński, Antoni : Migrena - główna przyczyna przewlekłych i nawracających bólów głowy / opracowanie edytorskie Jacek Rożniecki. W: Przewodnik Lekarski. – 2004, nr (3), s. 53-54, 56-58, 60-66. – Tab. – Bibliogr. 44 poz.
102. Recober Ana, Geweke Lynne O : Menstruacyjne migrenowe bóle głowy. W: Medycyna po Dyplomie. – 2006, nr 6, s. 31-39
103. Rożniecki Jacek J. : Czy, co i kiedy badać w bólach głowy?. W: Polski Przegląd Neurologiczny. – T. 2, nr 2 (2006), s. 78-86. – Tab. - Bibliogr. 13 poz.
Streszczenie polskie: Badania diagnostyczne w bólach głowy, którym towarzyszą odchylenia od normy w przedmiotowym badaniu neurologicznym, nie są zagadnieniem kontrowersyjnym i zasady postępowania są ogólnie znane - wynikają bardziej z istoty objawów niż z samych bólów głowy. Dyskusyjne jest natomiast prowadzenie diagnostyki za pomocą badań dodatkowych u pacjentów z bólami głowy bez odchyień w przedmiotowym badaniu neurologicznym, najczęściej z bólami głowy o charakterze migreny, napięciowego bólu głowy, trójdzielno-autonomicznych bólów głowy lub innych, rzadziej spotykanych, podobnych dolegliwości bólowych. Celem niniejszego artykułu jest uporządkowanie wiedzy na ten temat i podanie wskazówek, które mogą być przydatne w codziennej pracy neurologa. Omówiono różne badania dodatkowe, które mogą być pomocne w diagnostyce bólów głowy, kładąc nacisk na techniki neuroobrazowe oraz na uwarunkowania, którymi lekarz powinien się kierować przy ich zalecaniu. Poruszono również zagadnienie innych technik przydatnych do tego celu, a także badań, które były i nadal są zalecane "zwyczajowo", a których przeprowadzenie nie ma żadnego uzasadnienia.
104. Rożniecki, Jacek Jerzy : Czy to jeszcze migrena, czy to już inny ból głowy?. W: Medycyna Praktyczna. Neurologia. – T. 29 (2014), nr 5 (29), s. 80-82
105. Stępień, Adam : Co nowego w badaniach nad migreną?. W: Terapia. – T. 22, nr 4 (2014), s. 34-37. – Bibliogr. 22 poz.
106. Stępień, Adam : Przegląd aktualnych metod leczenia profilaktycznego migreny. W: Ból. – T. 9, nr 4 (2008), s. 13-17. – Tab. – Bibliogr. s. 16-17
Streszczenie polskie: W artykule przedstawiono aktualny stan wiedzy na temat leczenia migreny. Leczenie migreny powinno być kompleksowe, obejmując leczenie napadów i zachowawcze. Migrenowe bóle głowy przysparzają kłopotów zarówno lekarzowi jak i pacjentom, pozostając ciągłym wyzwaniem zarówno dla jednych jak i drugich.
107. Szydło, Michał : Migreno, pozwól żyć!. W: Świat Farmacji. – 2012, nr (1), s. 8-9
108. Taylor, Frederick R. : Migrenowe bóle głowy: możliwości leczenia doraźnego. W: Medycyna po Dyplomie. – 2006, nr 6, s. 20-30
109. Zgorzalewicz Małgorzata, Budzińska Małgorzata : Jakość życia dzieci i młodzieży szkolnej z bólami głowy. W: Neurologia i Neurochirurgia Polska. – 1999, nr 33 supl. 5: Zbiór referatów wygłoszonych na I Zjeździe Polskiego Towarzystwa Bólu Głowy, s. 77-88. – Il., tab. – Bibliogr. 20 poz.
Jedną z najczęstszych dolegliwości wieku dziecięcego i młodzieńczego są bóle głowy, które według danych piśmiennictwa występują u około 75 proc. populacji, przed ukończeniem 15 roku życia. Celem pracy była próba oceny wpływu bólu głowy na jakość życia dzieci i młodzieży. Grupę badaną stanowiło 86 osób w wieku od 12 do 18 r.ż. w przeważającej większości z napięciowymi bólami głowy, migrenę rozpoznano bowiem tylko u 9 pacjentów. Badania zostały przeprowadzone za pomocą anonimowego kwestionariusza

ankiety, identycznego dla wszystkich respondentów. Pytania w nim zawarte spełniały funkcję wielowymiarowości, ponieważ z jednej strony dotyczyły problemów ze sfery psychicznej, fizycznej i społecznej, z drugiej zaś określały częstość, intensywność oraz lokalizację bólów głowy. Kwestionariusz został opracowany na podstawie Questionnaire Qualite de Vie Migraine - QVM i zmodyfikowany do potrzeb prowadzonych badań. Grupę badaną stanowili pacjenci Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Rozwojowego Akademii Medycznej w Poznaniu oraz w przyklinicznej poradni neurologicznej. Ankietowano również dzieci zgłaszające się z powodu bólu głowy do gabinetów lekarsko-pielęgniarskich w szkołach podstawowych lub ponadpodstawowych na terenie Kościana. W badanej grupie dzieci i młodzieży z bólami głowy stwierdzono występowanie zaburzeń funkcjonowania bio-psycho-społecznego. Obserwowano również negatywne stany emocjonalne oraz poczucie mniejszej wartości. Odnotowano wysoką absencję chorobową w szkole, która nie miała jednak wpływu...

1 Zjazd Polskiego Towarzystwa Bólu Głowy Rydzyna 20-22.05. 1999 r.